

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра готельно – ресторанної справи та туризму

Декан факультету захисту рослин, біотехнологій та екології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Юлія КОЛОМІСЦЬ

“ 05 ” 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри готельно – ресторанної
справи та туризму

Протокол № 21 від 05.06.2024 р.

Завідувач кафедри готельно – ресторанної
справи та туризму

Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Захист рослин»

Микола ДОЛЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ АГРАРНОГО СЕРВІСУ

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 202 «Захист і карантин рослин»

Освітня програма «Захист рослин»

Факультет (ННІ) Захист рослин, біотехнологій та екології

Розробник : доцент кафедри готельно – ресторанної справи та туризму, кандидат економічних наук, доцент С. Мосіюк

Київ – 2024 р.

Handwritten signature

Опис навчальної дисципліни

Економіка і організація аграрного сервісу

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>202 Захист і карантин рослин</i>	
Освітня програма	<i>Захист рослин</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	<i>10 год.</i>	<i>6 год</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>20 год.</i>	<i>6 год</i>
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>78 год</i>
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни „Економіка та організація аграрного сервісу” є оволодіння майбутніми спеціалістами знаннями з питань ефективного виробничого обслуговування сільськогосподарських підприємств різних форм власності і господарювання, формування розуміння сутності організації та взаємозв'язку між підприємством та споживачем на ринку. На сучасному етапі особливого значення набуває освоєння фахівцями системи економічних взаємовідносин у процесі виробничого обслуговування.

Завданням дисципліни є поглиблення знань студентів у галузі економічних взаємовідносин у сфері виробничого обслуговування на аграрному ринку. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

знати:

- особливості економічних взаємовідносин між виробничою та обслуговуючою сферами;
- методи визначення показників економічної ефективності агросервісної діяльності;

- шляхи покращення ефективності використання виробничого ресурсного потенціалу підприємства тощо.

вміти:

- раціонально використовувати виробничі ресурси;
- визначати паритет цін з підприємствами постачання, переробки, зберігання та реалізації продукції;
- максимально завантажувати виробничі потужності матеріально – технічної бази;
- якісно використовувати економічні знання та практичні навички в підприємницькій діяльності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері захисту і карантину рослин при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом, та аналізувати релевантні компетентності дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

РН02. Відшукувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.

РН03. Здійснювати техніко-економічні розрахунки проектно-конструкторських рішень, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки на коротко- та довгострокову перспективу.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи організації аграрного сервісу													
Тема 1. Економічні основи аграрного сервісу		10	1	2	-	-	7	9	1		-	-	8
Тема 2. Організаційні моделі аграрного сервісу		9	1	1	-	-	7	10		1	-	-	9
Тема 3. Маркетинг аграрних послуг		13	2	4	-	-	7	11	1	1	-	-	9
Тема 4. Стратегічне планування в аграрному сервісі		10	1	2	-	-	7	11	1	1	-	-	9

Разом за змістовим модулем 1	42	5	9	-	-	28	41	3	3	-	-	35
Змістовний модуль 2. Економіка аграрного сервісу												
Тема 5. Інновації та технології в аграрному сервісі:	9	1	2	-	-	6	9	1		-	-	8
Тема 6. Ціни, тарифи, прибуток у сфері аграрного сервісу.	9	1	2	-	-	6	9		1	-	-	8
Тема 7. Ризики та управління в аграрному сервісі	10	1	2	-	-	7	11	1	1	-	-	9
Тема 8. Економічна оцінка діяльності підприємств аграрного сервісу	12	1	4	-	-	7	10		1	-	-	9
Тема 9. Соціально-економічний розвиток сільських територій та аграрний сервіс	8	1	1	-	-	6	10	1		-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	48	5	11	-	-	32	49	3	3	-	-	43
Усього годин	90	10	20	-	-	60	90	6	6	-	-	78

3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічні основи аграрного сервісу	2
2	Організаційні моделі аграрного сервісу	1
3	Маркетинг аграрних послуг	4
4	Стратегічне планування в аграрному сервісі	2
5	Інновації та технології в аграрному сервісі	2
6	Ціни, тарифи, прибуток у сфері аграрного сервісу.	2
7	Ризики та управління в аграрному сервісі	2
8	Економічна оцінка діяльності підприємств аграрного сервісу	4
9	Соціально-економічний розвиток сільських територій та аграрний сервіс	1

4. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічні основи аграрного сервісу	7
2	Організаційні моделі аграрного сервісу	7
3	Маркетинг аграрних послуг	7
4	Стратегічне планування в аграрному сервісі	7
5	Інновації та технології в аграрному сервісі	6
6	Ціни, тарифи, прибуток у сфері аграрного сервісу.	6
7	Ризики та управління в аграрному сервісі	7
8	Економічна оцінка діяльності підприємств аграрного сервісу	7
9	Соціально-економічний розвиток сільських територій та аграрний сервіс	6

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види

Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Дати визначення поняття „аграрний сервіс”.
2. Які функції виконує служба аграрного сервісу?
3. Об’єктивна необхідність функціонування служби аграрного сервісу.
4. Вимоги ринкової економіки до надання виробничих послуг аграрним товаровиробникам.
5. Які бувають види аграрного сервісу?
6. Аграрний сервіс як вид підприємницької діяльності.
7. Класифікаційні ознаки підприємств (організацій) аграрного сервісу?
8. Що необхідно розуміти під поняттям “система аграрного сервісу”?
9. Принципи організації системи аграрного сервісу.
10. Вимоги, що ставляться до організації системи аграрного сервісу.
11. Умови економічної раціоналізації в системах аграрного сервісу?
12. Економіко – математичні обмеження в системі аграрного сервісу.
13. Що ви розумієте під поняттям „економічний механізм агросервісної структури”?
14. Які основні складові економічного механізму?
15. Роль конкурентного середовища в формуванні економічного механізму?
16. Значення системи ціноутворення в функціонуванні економічного механізму?
17. Банківсько-кредитна система, її роль та значення в формуванні економічного механізму?
18. Що розуміють під поняттям “аграрний виробничий потенціал”?
19. Як класифікуються виробничі ресурси ?
20. Які закономірності існують в системі “матеріальні виробничі ресурси – кінцевий натуральний результат”?
21. Дати визначення екологічно-безпечній межі насичення аграрного виробництва матеріальними виробничими ресурсами?
22. Що необхідно розуміти під поняттям „спеціалізація агросервісного підприємства”?

23. Види спеціалізації.
24. Які фактори зумовлюють зональну спеціалізацію виробничого обслуговування сільськогосподарських підприємств?
25. Що слід розуміти під поняттям технологічна спеціалізація в сфері аграрного сервісу?
26. Що слід розуміти під стандартизацією і типізацією агросервісного виробництва?
27. Що таке попит і пропозиція робочої сили?
28. Методика розрахунку необхідної чисельності робітників в агросервісній структурі?
29. Що собою являє валовий і чистий дохід ?
30. Що собою являє виручка і як вона визначається ?
31. Послідовність розподілу валової продукції в агросервісній структурі ?
32. Стандартизація робіт та якість послуг ?
33. У чому полягає економічна сутність маркетингу?
34. Принципи побудови маркетингової служби агросервісного підприємства.
35. Основні завдання та функції маркетингової служби агросервісного підприємства.
36. Сегментація ринку товарів і послуг.
37. Види агросервісного маркетингу.
38. Маркетинговий тариф та його види.
39. Основні складові формування економічних відносин.
40. Роль системи ціноутворення на товари і послуги в аграрному сервісі.
41. Поняття та сутність лізингу в аграрному сервісі.
42. Сутність фінансово – кредитного механізму в формуванні економічних відносин між аграрними товаровиробниками і службою аграрного сервісу.
43. Значення кооперації і кооперативного руху в нормалізації економічних відносин.
44. Які екологічні суперечності суспільства зумовлює науково- технічний прогрес?
45. Яка різниця між поняттям біосфери та екосистеми?
46. У чому полягає об'єктивна необхідність і які напрями регулювання стану навколишнього середовища?
47. Що являє собою поняття екологічної безпеки використання в аграрній сфері виробничих ресурсів?
48. У чому полягає сутність моніторингу охорони навколишнього природного середовища та його основні складові?
49. Методика розрахунку потреби в технічних засобах.
50. Методика розрахунку собівартості одиниці послуги.
51. Методика розрахунку маркетингового тарифу на виробничу послугу.
52. Розрахунок лізингового платежу .
53. Методика розрахунку економічно та екологічно доцільних меж насичення ґрунту елементами живлення.
54. Показники економічної ефективності діяльності агросервісних структур.

6. **Методи навчання.**

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види

Для засвоєння матеріалу передбачено такі види занять: лекції з елементами діалогу, практичні(семінарські), індивідуальна робота, групова робота. Для закріплення матеріалу

передбачається робота студентів над індивідуальними завданнями, самостійна робота студентів з інформаційними джерелами, підготовка доповідей та рефератів.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

Програма передбачає проведення постійного контролю знань студентів у ході практичних занять, опитування, виконання ними комплексних контрольних завдань, застосування модульно-рейтингової системи навчання та оцінки знань та складання екзамену після вивчення курсу дисципліни.

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Мосіюк С.І., Мосіюк І.П. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Економіка і організація агросервісу» для студентів заочної форми навчання.- К.: НУБіП України, 2019, 8 др.арк.
2. Mosiyuk S.I., Mosiyuk I.P. Methodical instructions in the discipline "Economics and organization of agro service", К.: НУБіП України, 2021, 9 др.арк.
3. Mosiyuk S.I., Mosiyuk I.P. Course of lectures on the discipline "Economics and organization of agro service", К.: НУБіП України, 2019, 10 др.арк

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=763>)

10.Рекомендовані джерела інформації

1. Економіка і організація агросервісу: конспект лекцій для студентів вищих аграрних навчальних закладів освіти. К.:Компринт, 2016.- 321с.

Інформаційні ресурси

1. www.agroua.net - Національний університет біоресурсів і природокористування України.
2. www.usaid.com - Агентство США з міжнародного розвитку.
3. www.lol.org.ua - Проект аграрного маркетингу.
4. www.farm.org - Програма реформування та модернізації сільськогосподарського сектору України.
5. www.aiaee.org - Міжнародна асоціація аграрної екстеншн-освіти.
6. www.greentour.com.ua – спілка Зеленого туризму.
7. www.gromada.ks.ua - Кредитна спілка „Громада”.
8. www.icp.org.ua - Інститут розвитку.
9. www.meta-ukraine.com. - Пошуковий